

Asia: VN/26268/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vesihuoltolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Huomiot pykälästä (luonnos laiksi vesihuoltolain muuttamisesta) ja säännöskohtaisista perusteluista (luku 7)

Ympäristönsuojeluviranhaltijat (YSV) ry:n lausunto

Ympäristönsuojeluviranhaltijat (YSV) ry on perustettu 1981 ja se toimii ympäristönsuojelussa eri hallinnonaloilla työskentelevien henkilöiden yhdysiteenä järjestämällä kokous-, esitelmä- ja keskustelutilaisuuksia sekä koulutusta. Yhdistyksen tavoitteena on edistää ympäristönsuojelualalla toimivien ammatillista osaamista sekä tehdä ympäristönsuojelualaa tunnetuksi

Kiitämme mahdollisuudesta lausuntoon lakiluonnoksesta. Kuten jo lausunnossamme kansallisen vesihuoltouudistuksen ohjelmaluonnoksesta 10.2.2021 totesimme, toimiva ja tarkoituksenmukainen lainsäädäntö ja valvonta ovat erinomaisia tavoitteita nykytilanteessa, jossa lain soveltamisessa on paljon tulkinnanvaraisuutta. Silloin totesimme myös, että vesihuoltolainsäädännön kevyt päivittäminen ei riitä, vaan lakia pitäisi muuttaa perusteellisemmin. Valitettavasti tämä asia ei kokonaisuudessaan toteudu nyt ehdotetussa lakiluonnoksessa, vaikkakin siinä on myös hyviä kehityskohteita. Esimerkiksi Kirkkonummen ympäristönsuojelussa on tällä hetkellä jonossa noin 50 vapautushakemusta ja noin 80 liittymiskehotusta (vesi- ja viemäri liittymiset). Tähän osioon vesihuollon valvonnassa on Kirkkonummella varattu 1/6 henkilötyövuotta, joten näiden asioiden käsittelyyn (oikeustapauksineen) menee kymmeniä vuosia, eikä tämä ole hyvää hallintoa. Mitä voimakkaammin laissa otetaan kantaa MYÖS KUNTIEN ympäristönsuojelun resurssiasiaan, sitä paremmin pystymme vaikuttamaan nykyisessä huonossa kuntataloustilanteessa. Lakiluonnoksessa ehdotettu taajama-alueen poisto toiminta-alue määritelmässä, vesihuoltolaitoksen määritelmän muutos ja liittämiskohdan sijoittumisen valvontavelvollisuuden (myös hulevesiliitokset!) avaaminen kunnan valvontavastuulle saattavat lisätä kuntien valvontatyötä entisestään.

Tuomme esille alla seuraavat kehitysehdotukset. Lisäksi toteamme, että toiminta-alueeseen liittyjien halukkuus (esim. yli 70 %) on OIKEASTI varmistettava ennen toiminta-aluepäätöstä.

Lakiluonnoksessa esitetään, että liittämiselvöllisuuden muutos tulisi voimaan taajama-alueiden ulkopuolella vasta kaksi vuotta sen jälkeen, kun kunta on päivittänyt toiminta-alueen. Tämä on hyvä muutos, mutta esitämme lakiluonnoksen siirtymäaikaan muutosta niin, että taajaman ulkopuolella liittämiselvöllisuuden muutos aika olisi ainakin kolme vuotta kunnan tarkistettua toiminta-alueen. Tällöin kunnalle jäisi pidempi aika tiedottaa liittämiselvöllisyyden muuttumisesta ja tällä mahdollisesti saisimme kiinteistöjä liittymään verkostoihin ilman raskaita valvonta- ja pakkotoimia.

Kunnassa terveydensuojeluviranomaisella on paras asiantuntemus talousveden terveellisyyteen, riittävyteen ja siten vesijohtoon liittämiselvöllisuuden kriteerien arviointiin liittyen. Olemme edelleen sitä mieltä, että talousvettä koskevat vapautushakemukset tulisi palauttaa takaisin terveydensuojeluviranomaisen käsiteltäväksi eikä pakottaa ympäristönsuojeluviranomaista toimimaan turhana koordinoivana lausuntoa pyytävänä välikätenä asiassa.

Liittämiselvöllisyydestä pitäisi suoraan lain perusteella vapauttaa kiinteistöt, jotka ovat kantoveden varassa. Nykyisessä laissa näiden osalta liittämiselvöllisyys on osoittautunut ongelmalliseksi. Vapautushakemusten käsittely tällaisten kiinteistöjen osalta aiheuttaa valvontaviranomaiselle turhaa työtä ja vesihuoltolaitoksen taloudellisen tilanteen vuoksi vapautusta ei täysin kohtuuttomissakaan tilanteissa voida välttämättä myöntää.

YSV ry ihmettelee edelleen miksi hulevesipykälä ei ole avattu tässä lakimuutoksessa, aiheesta on kuitenkin mm. lähetetty pääkaupunkiseudun ympäristötarkastajien kannanotto ympäristöministeriölle jo vuonna 2020.

Nykyisessä vesihuoltolaissa edellytetään, että kun uudisrakennusta ei haluta liittää vesihuoltolaitoksen hulevesiviemäriverkostoon, kiinteistön omistajan pitää rakennusluvan lisäksi hakea erillinen vapautuspäätös kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta. Menettely ei vastaa hallituksen tavoitetta normienpurkuun vaan aiheuttaa kunnan viranomaisille päällekkäistä työtä ja lisäksi pitkittää asiakkaan lupaprosessia. Esimerkiksi Vantaalla on ollut toistuvasti tapauksia, että liitettäessä vanhaa asuinrakennusta vesijohto- ja jätevesiviemäriverkostoon, vesihuoltolaitos ei käsittele liittymisasiä, ennen kuin asiakas on saanut vapautuspäätöksen hulevesiviemäriin liittymisestä. Vapautus voidaan myöntää, jos hulevedet voidaan käsitellä muutoin asianmukaisesti eikä siksi hulevesiviemäriin ole tarvetta liittyä. Tämä pitkittää asiakkaan liittymisprosessia. Kunnan rakennuslupaviranomaisen pitäisikin ratkaista kiinteistöjen hulevesien käsittely ja johtaminen lupaprosesseissaan. Rakennusvalvontaviranomaisilla on paras asiantuntemus arvioida hulevesien käsittelyn ja johtamisen asianmukaisuutta.

Ehdotuksen mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi periä maksun vapautushakemuksen käsittelystä. Tämä on hyvä uudistus, sillä hakemusten käsittely on usein

kohtuuttoman työlästä, kun puutteellisiin hakemuksiin vaaditaan täydennyksiä. Ehdotukseen tulisi lisätä, että ympäristönsuojeluviranomainen voi periä maksun myös

- tarkastuksista ja muista valvontatoimista, jotka ovat tarpeen laissa tarkoitetun kiellon tai määräyksen antamiseksi ja sen noudattamisen valvomiseksi

- hallinnollisten pakkokeinojen noudattamisen valvomiseksi tehdyistä tarkastuksista

Huomiot muista hallituksen esityksen kohdista

-

Muut huomiot

-

Rainio Janne

Kirkkonummen kunta - Ympäristönsuojeluviranhaltijat (YSV) ry:n lausunto.,
joka on annettu Kirkkonummen kunnan nimissä